

Entenent l'Univers amb una copa de vi

Alex Alarcon
Junior Leader Fellow 'la Caixa'

Institute of
Space Sciences

 CSIC **IEEC** ^R

The Cerro Tololo Inter-American Observatory that houses
the Dark Energy Camera. Image credit: Fermilab.

"la Caixa" Foundation

Entenent l'Univers
amb una copa de vi

Entenent l'Univers amb una copa de vi

Primer pas:
agafar copa de vi,
gerra de cervesa,
o beguda preferida

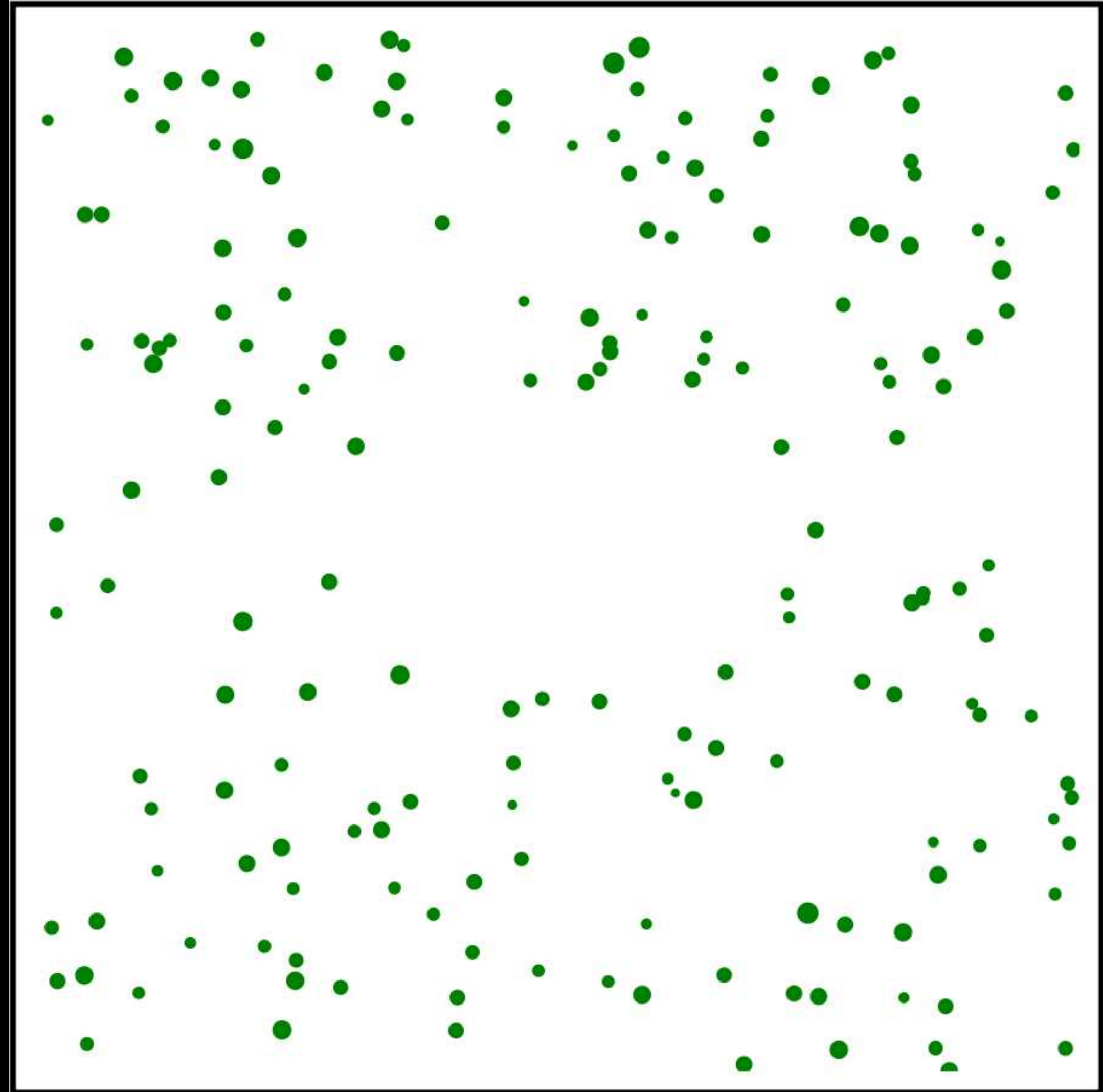
La base d'una copa de vi produeix una distorsió òptica dels objectes que hi ha darrere seu.

La base d'una copa de vi produeix una distorsió òptica dels objectes que hi ha darrere seu.

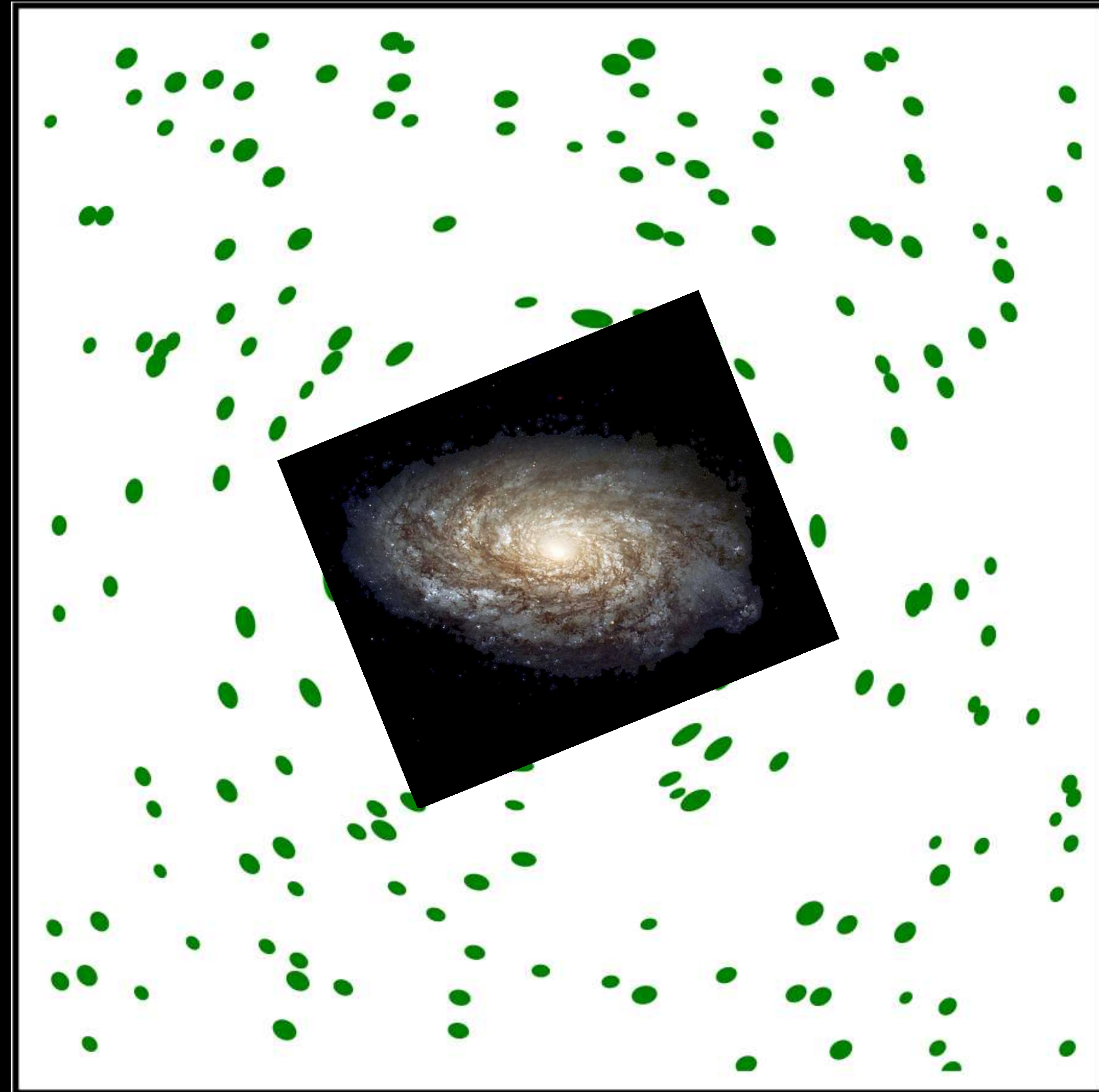
De manera molt similar,
l'acumulació de matèria produeix
una distorsió gravitatòria que
modifica les imatges dels objectes
que hi ha al darrere.

Ara mateix, sense matèria, aquests
punts es veuen com cercles.

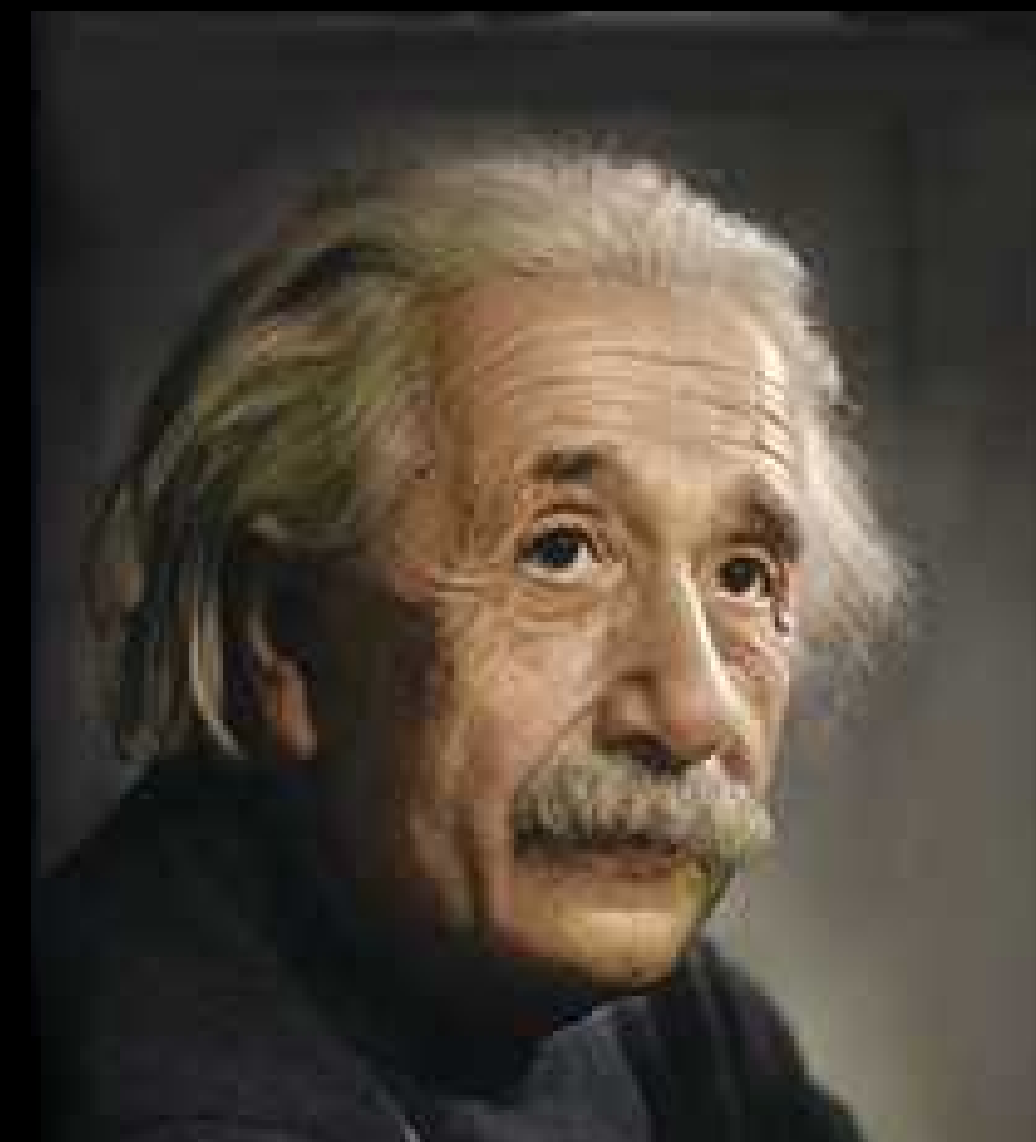
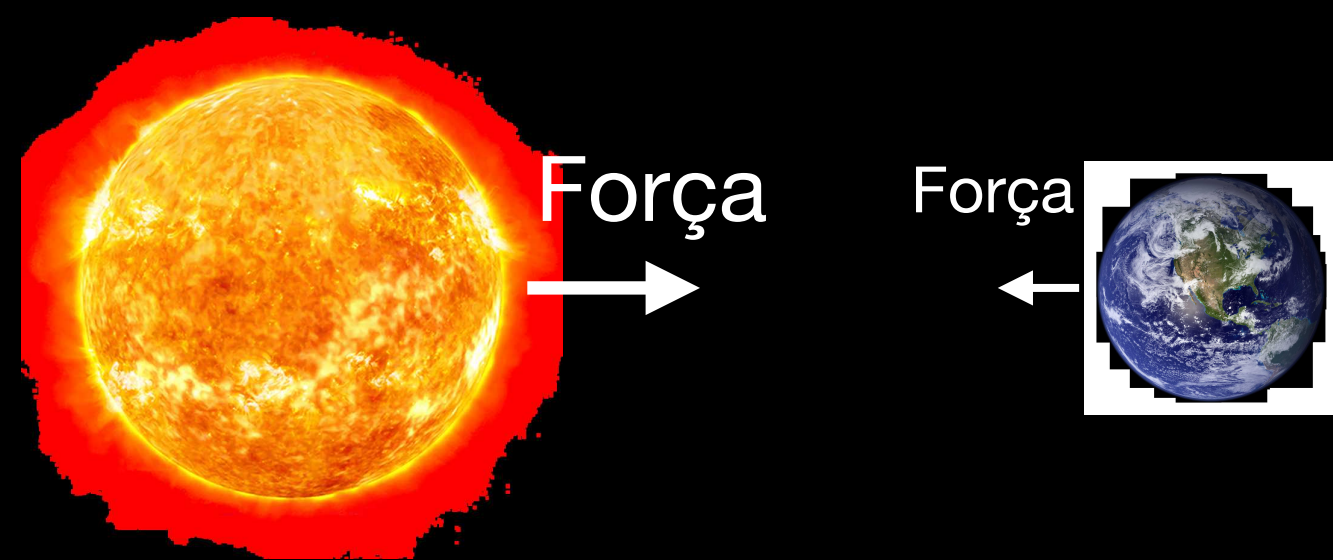
De manera molt similar,
l'acumulació de matèria produeix
una distorsió gravitatòria que
modifica les imatges dels objectes
que hi ha al darrere.

Al afegir-hi una galàxia al davant,
aquesta es converteix en una
lent gravitatòria.

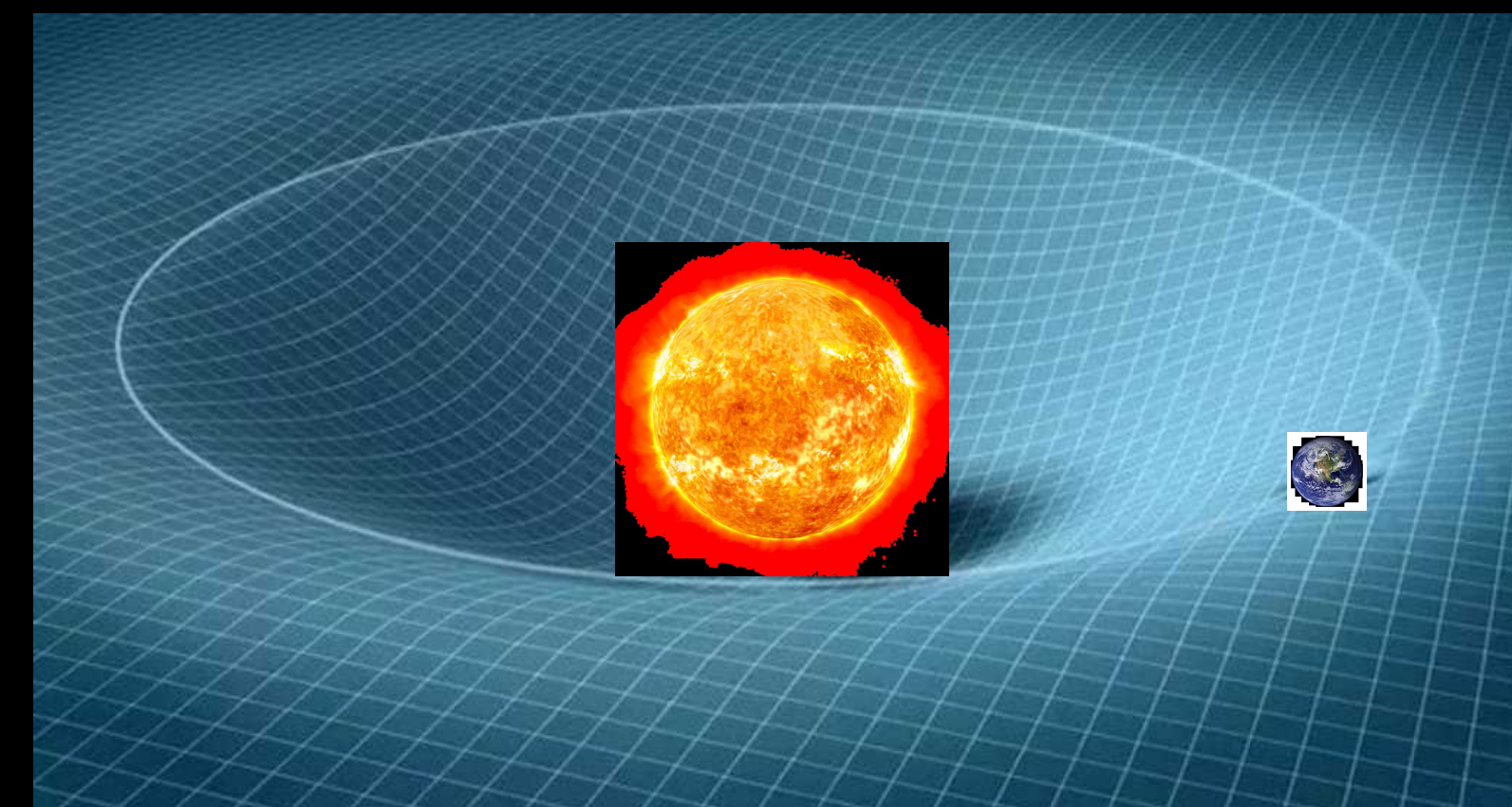

Newton (1687):
La gravetat és una força!

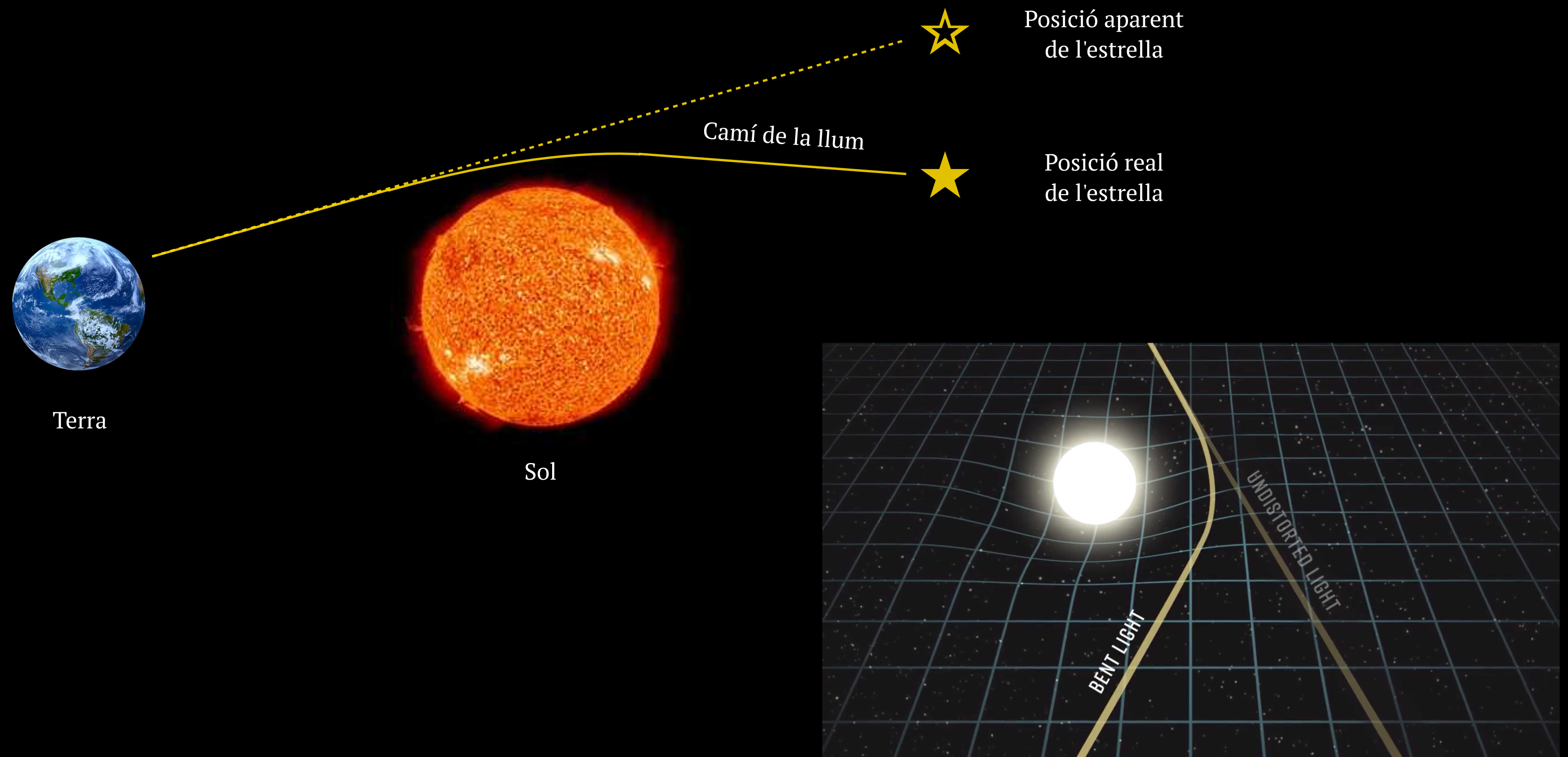

Einstein (1915): La gravetat és
la curvatura de l'espai-temps!

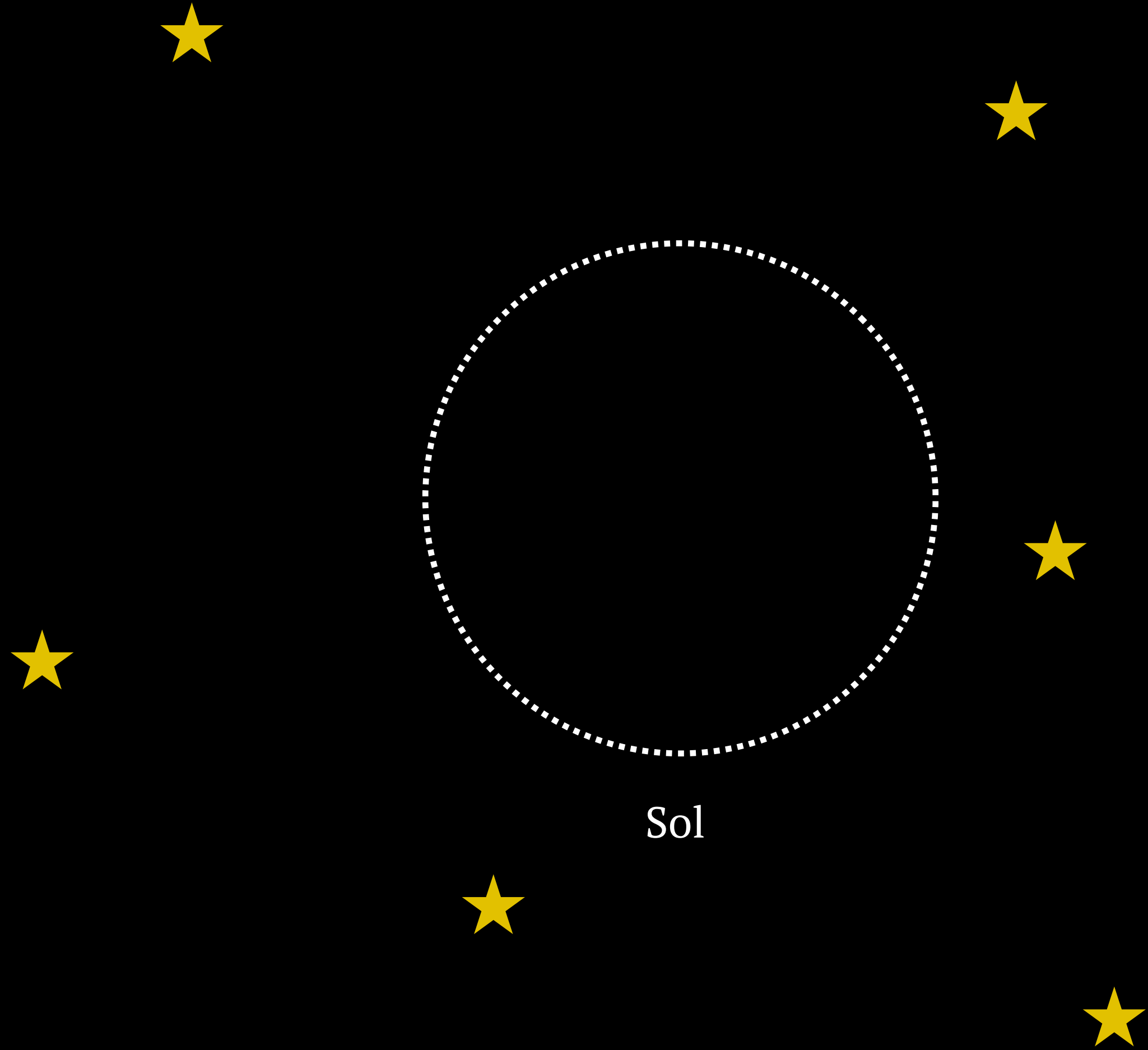

Einstein: Fins i tot la llum es corba!

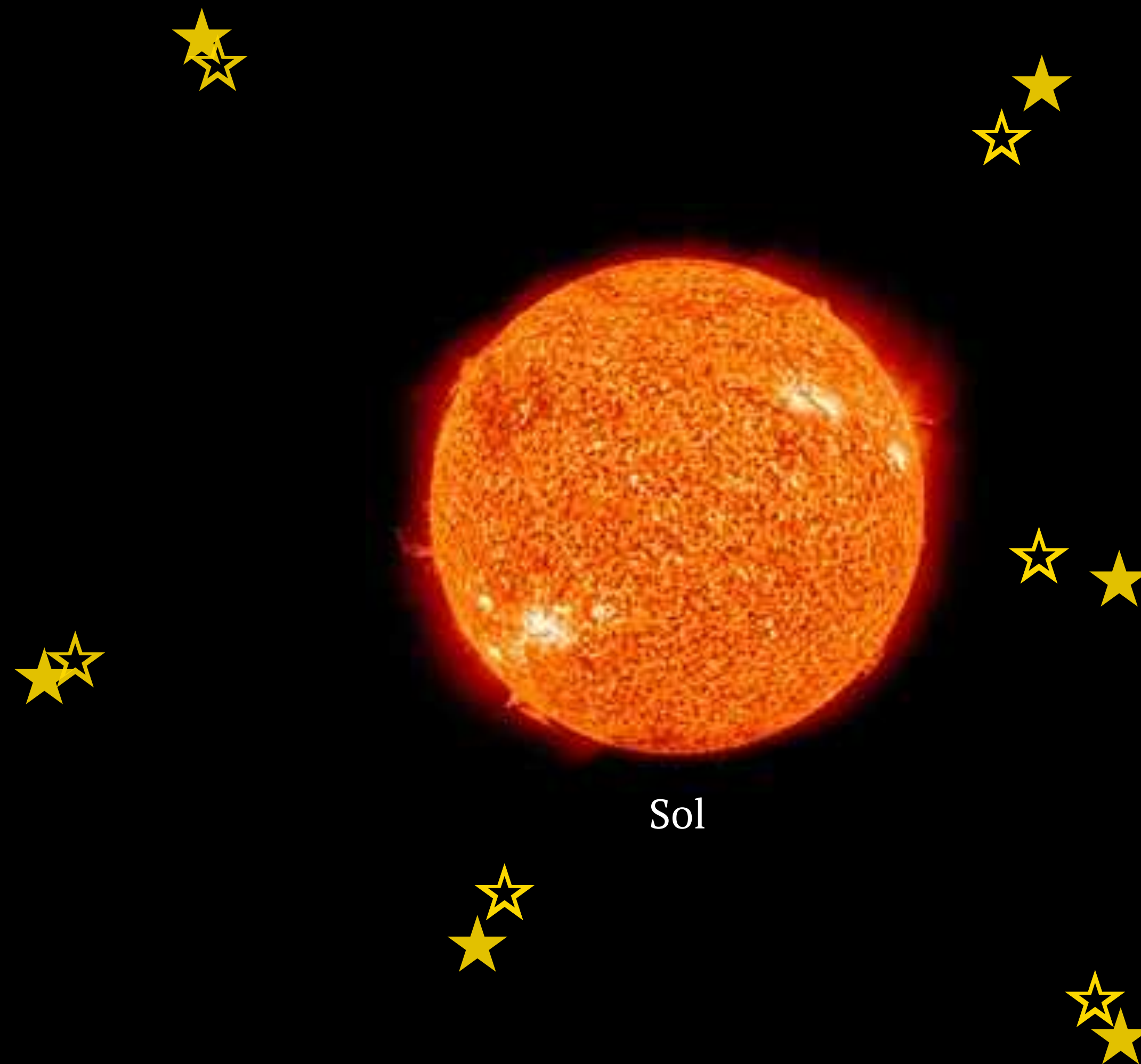

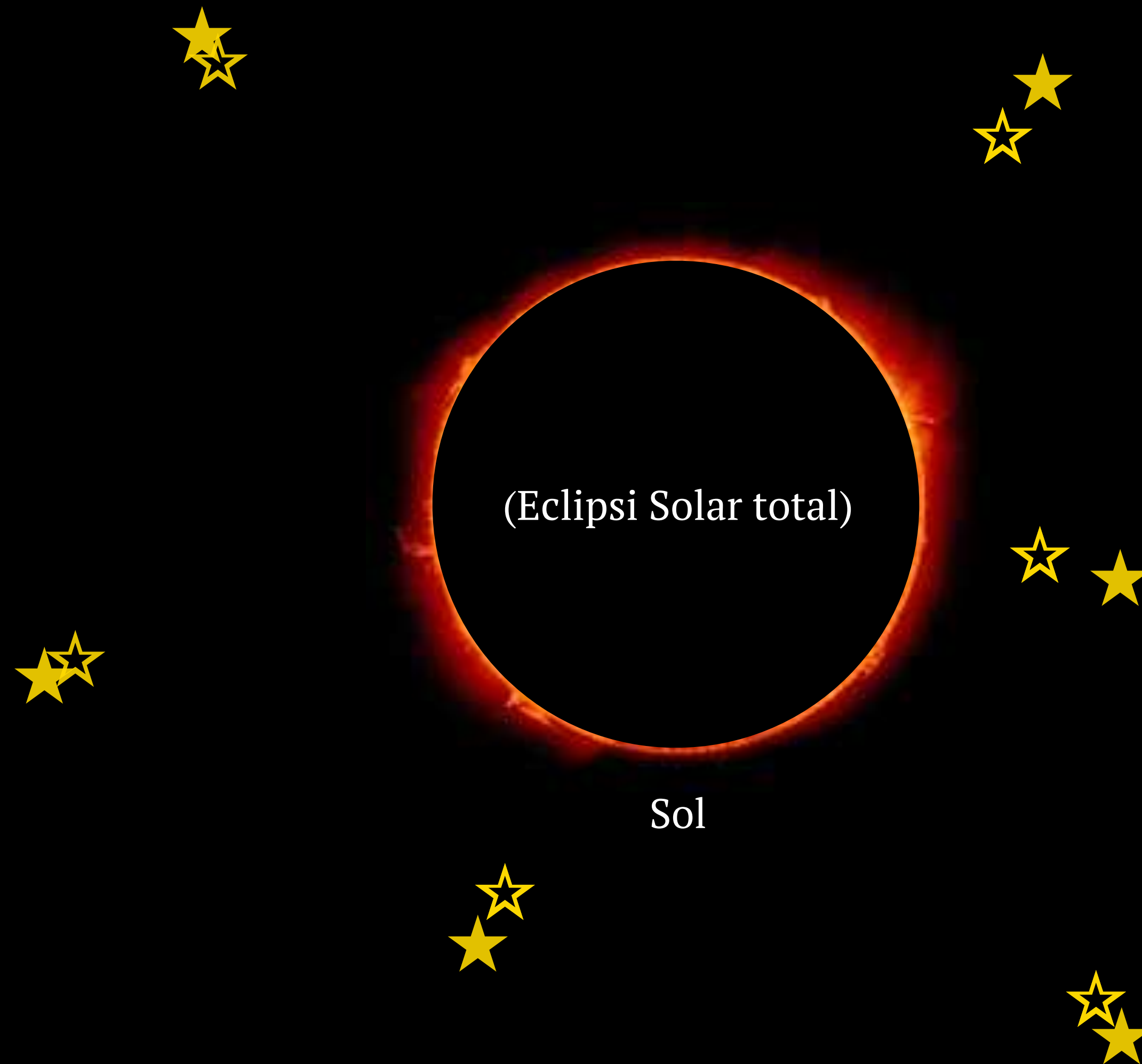
(Estrelles més llunyanes)

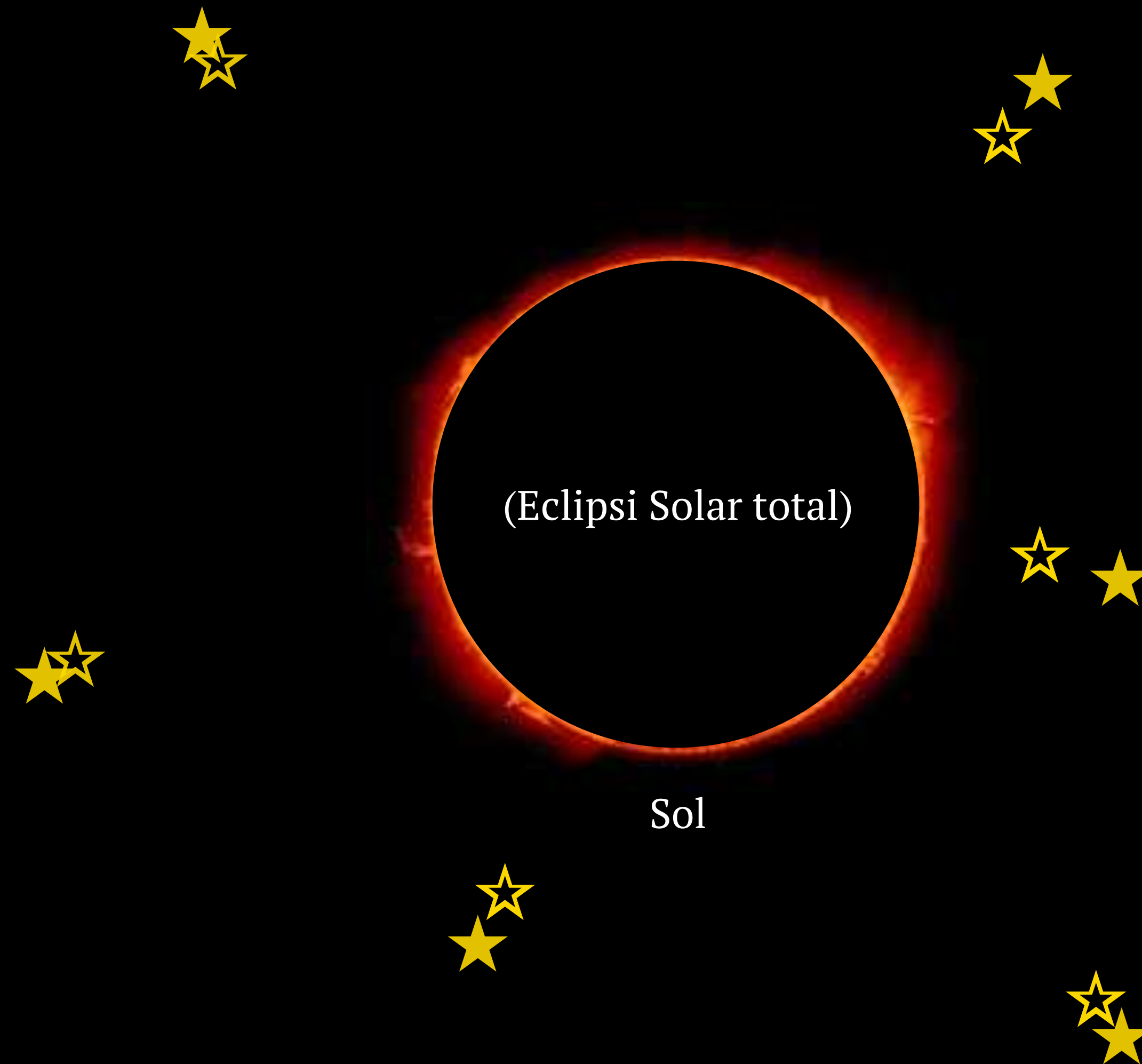
Sol

Les estrelles es veuen en llocs diferents!

Mesurat per Eddington i el seu equip durant l'eclipsi Solar total de l'any 1919.

Mesurat per Eddington i el seu equip durant l'eclipsi Solar total de l'any 1919.

Va convertir Albert Einstein instantàniament en un científic molt famós.

Lent gravitatòria forta

Anell de Einstein:

Quan dues galàxies s'alineen perfectament una darrere de l'altre.

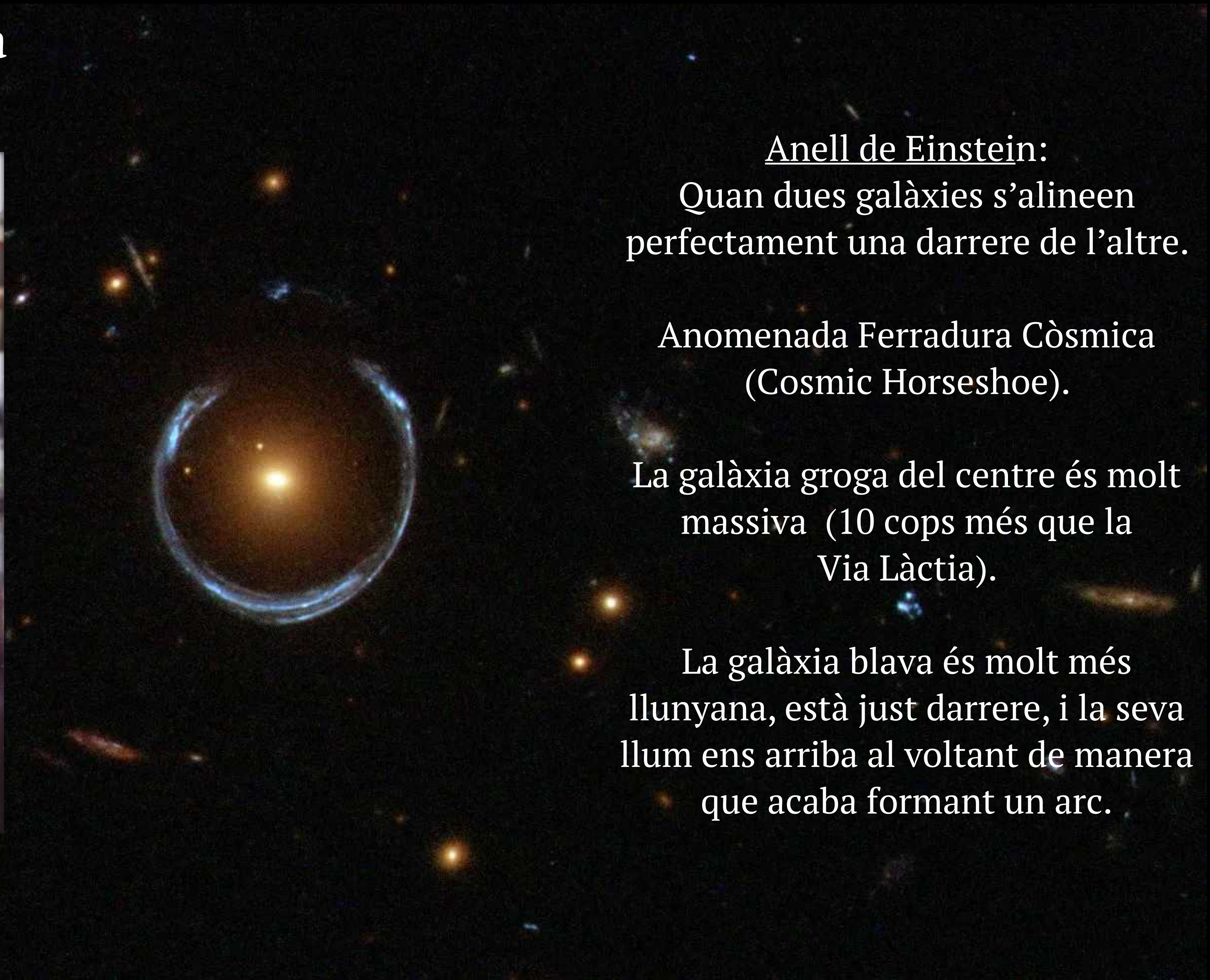
Anomenada Ferradura Còsmica
(Cosmic Horseshoe).

La galàxia groga del centre és molt massiva (10 cops més que la Via Làctia).

La galàxia blava és molt més llunyana, està just darrere, i la seva llum ens arriba al voltant de manera que acaba formant un arc.

Lent gravitatòria forta

Anell de Einstein:

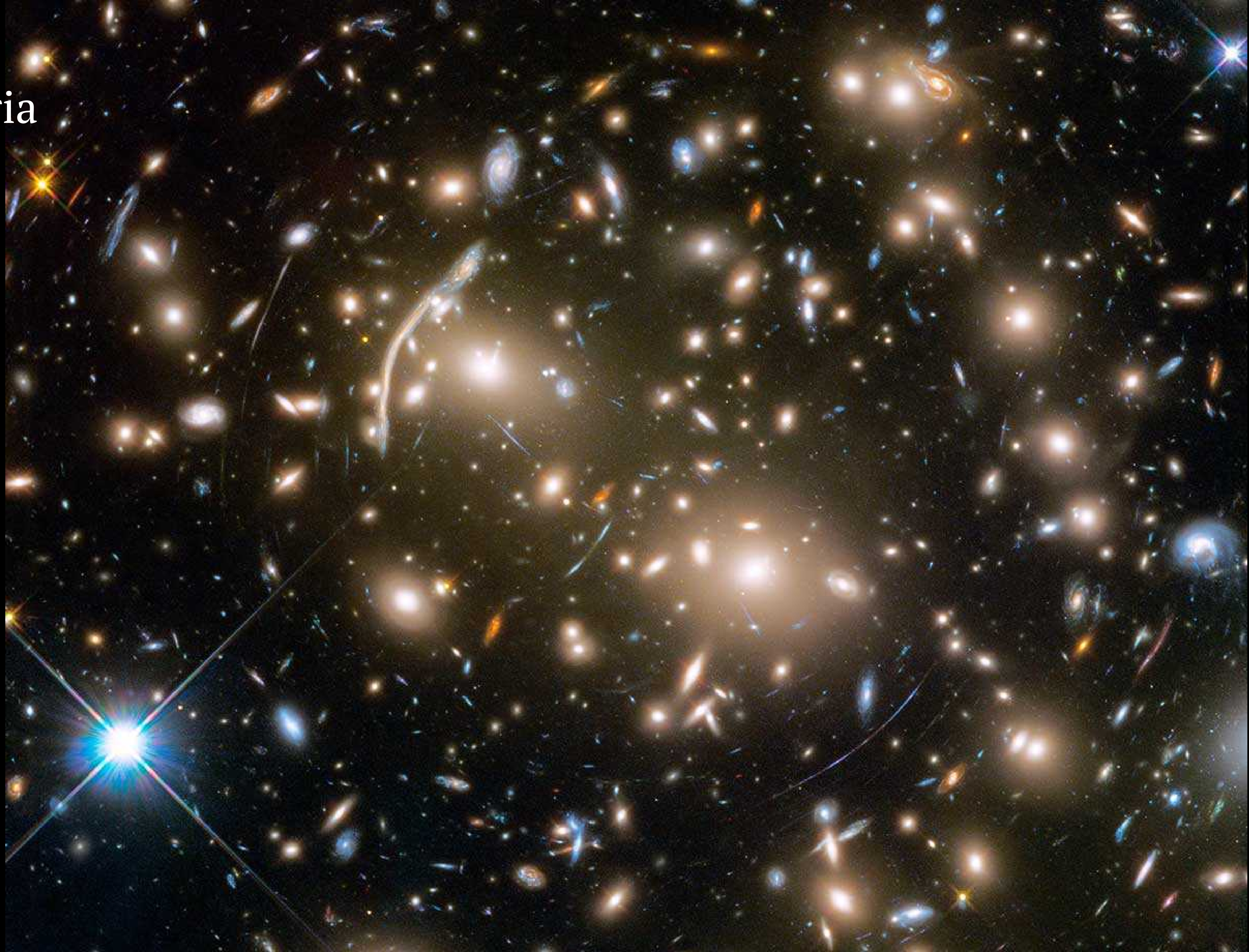
Quan dues galàxies s'alineen perfectament una darrere de l'altre.

Anomenada Ferradura Còsmica
(Cosmic Horseshoe).

La galàxia groga del centre és molt massiva (10 cops més que la Via Làctia).

La galàxia blava és molt més llunyana, està just darrere, i la seva llum ens arriba al voltant de manera que acaba formant un arc.

Lent
gravitatòria
forta

Lent
gravitatòria
forta

Cúmulo de galàxies Abell 370

Situat a 4 mil millions d'anys
llum.

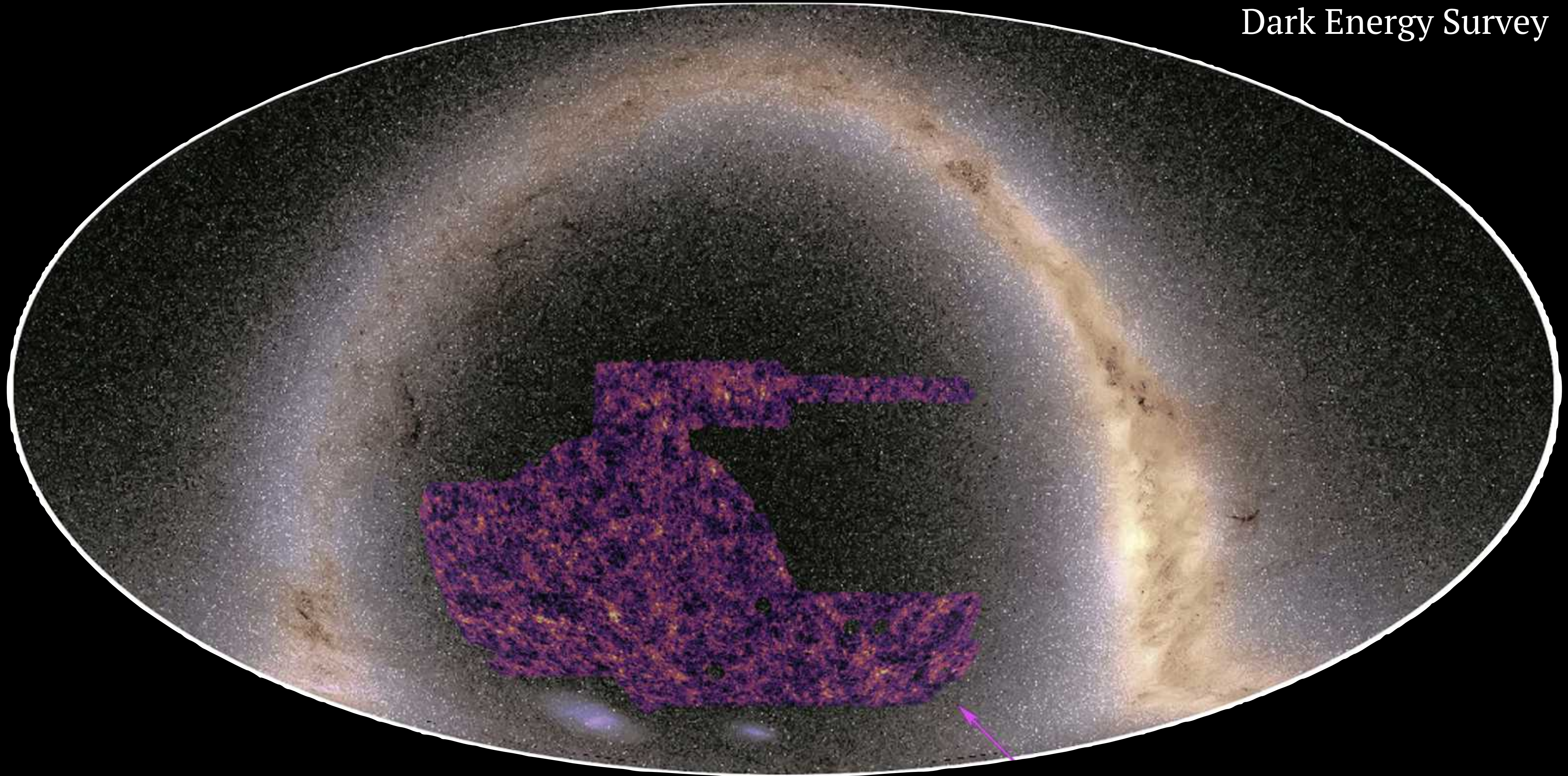
Deu mil vegades més massiu que
la nostra galàxia (Via Làctia).

Format per uns quants centenars
de galàxies (les de color blanc/
groc).

Les galaxies del darrere formen
numerosos arcs.

Lent gravitatòria dèbil

Mapa de Matèria Fosca generat amb l'efecte de lent gravitatòria dèbil amb 100 milions de galàxies del Dark Energy Survey

A silhouette of a hand holding a wine glass against a dark blue night sky filled with stars and the Milky Way galaxy. The text "Gràcies per escoltar, i salut!" is overlaid on the glass.

Gràcies per escoltar,
i salut!

Galaxy surveys: galaxy maps

Size of Hubble eXtreme Deep Field on the Sky

The Hubble Space Telescope made the deepest picture ever taken, putting together more than 500 hours of observations made during 2002, 2003 and 2009.

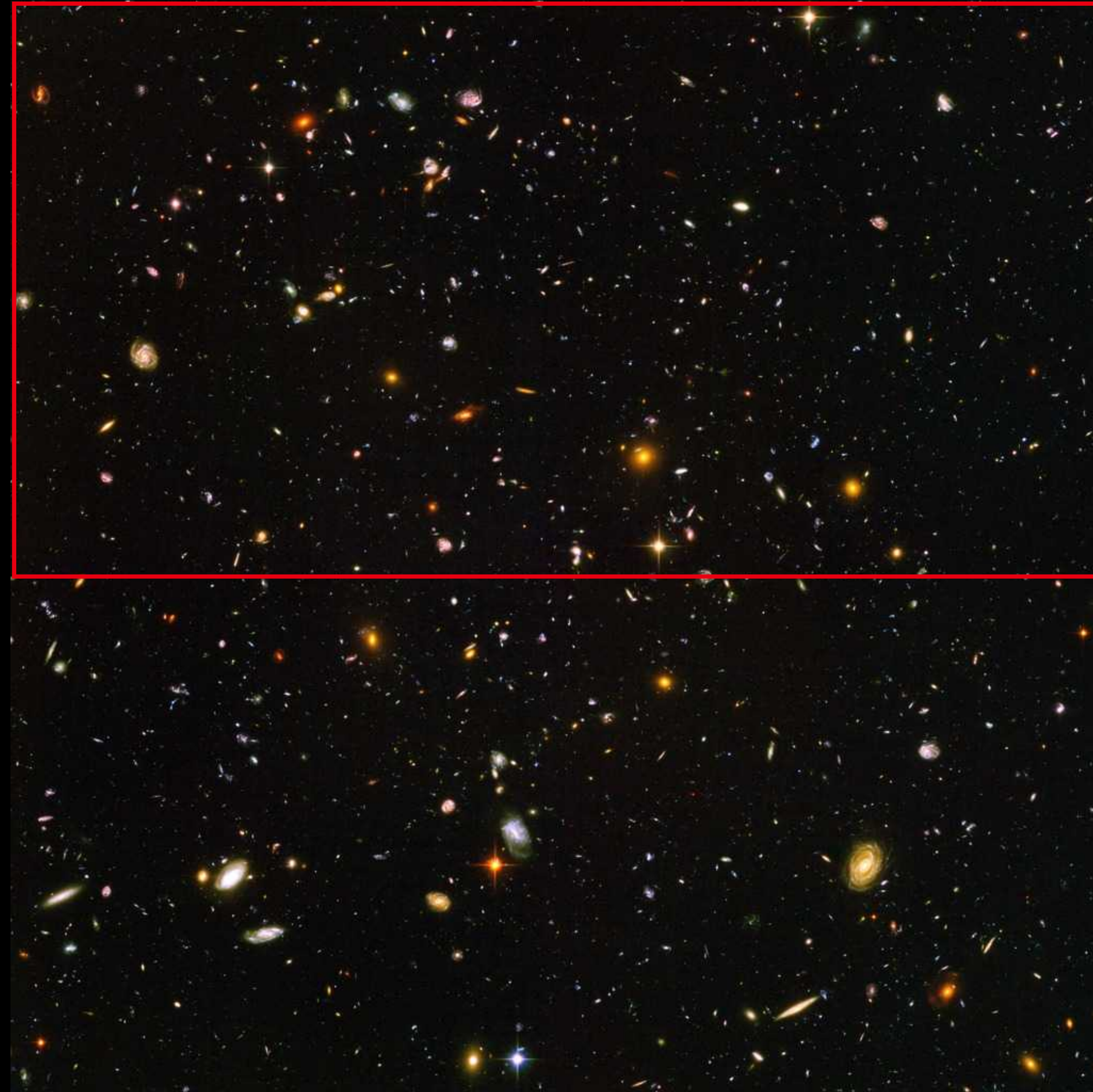
Picture of the Hubble Space Telescope orbiting the Earth.

Credit: NASA/ESA

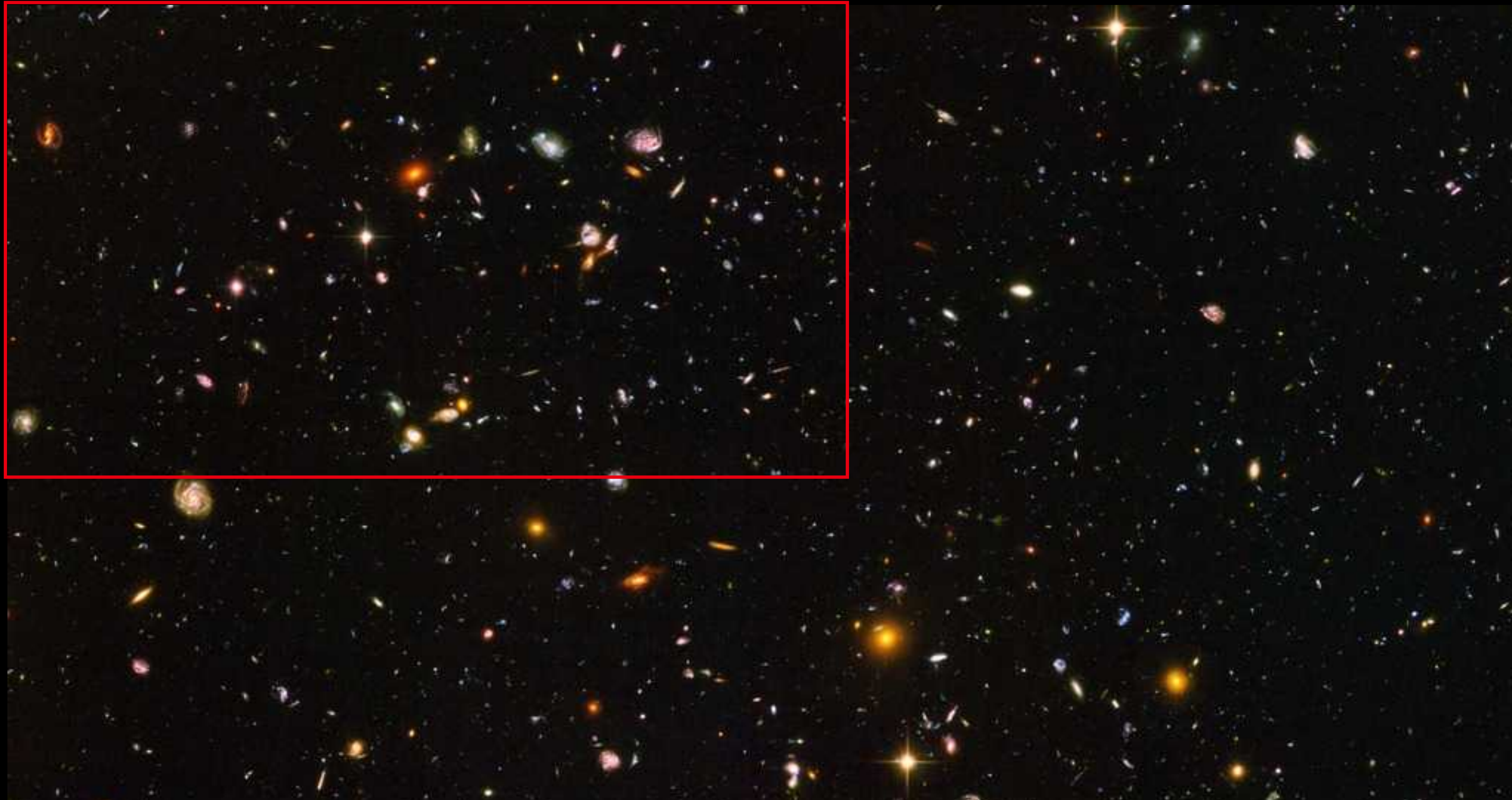
Credit: NASA, ESA, Z. Levay (STScI), T. Rector, I. Dell'Antonio/NOAO/AURA/NSF, G. Illingworth, D. Magee, and P. Oesch (University of California, Santa Cruz), R. Bouwens (Leiden University) and the HUDF09 Team

Galaxy surveys: Hubble Ultra Deep Field

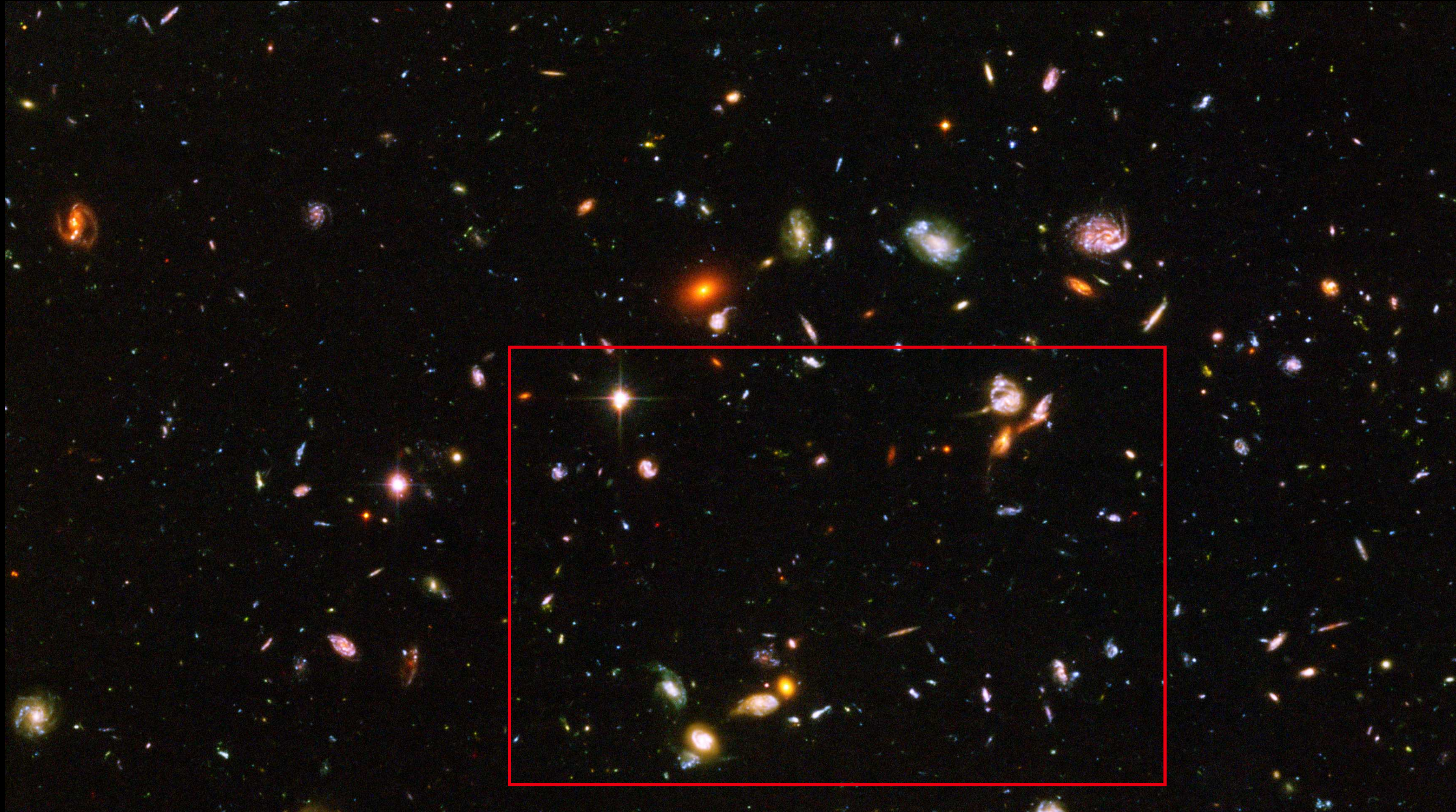
Credit: NASA, ESA, S. Beckwith (STScI) and the HUDF Team

Galaxy surveys: Hubble Ultra Deep Field

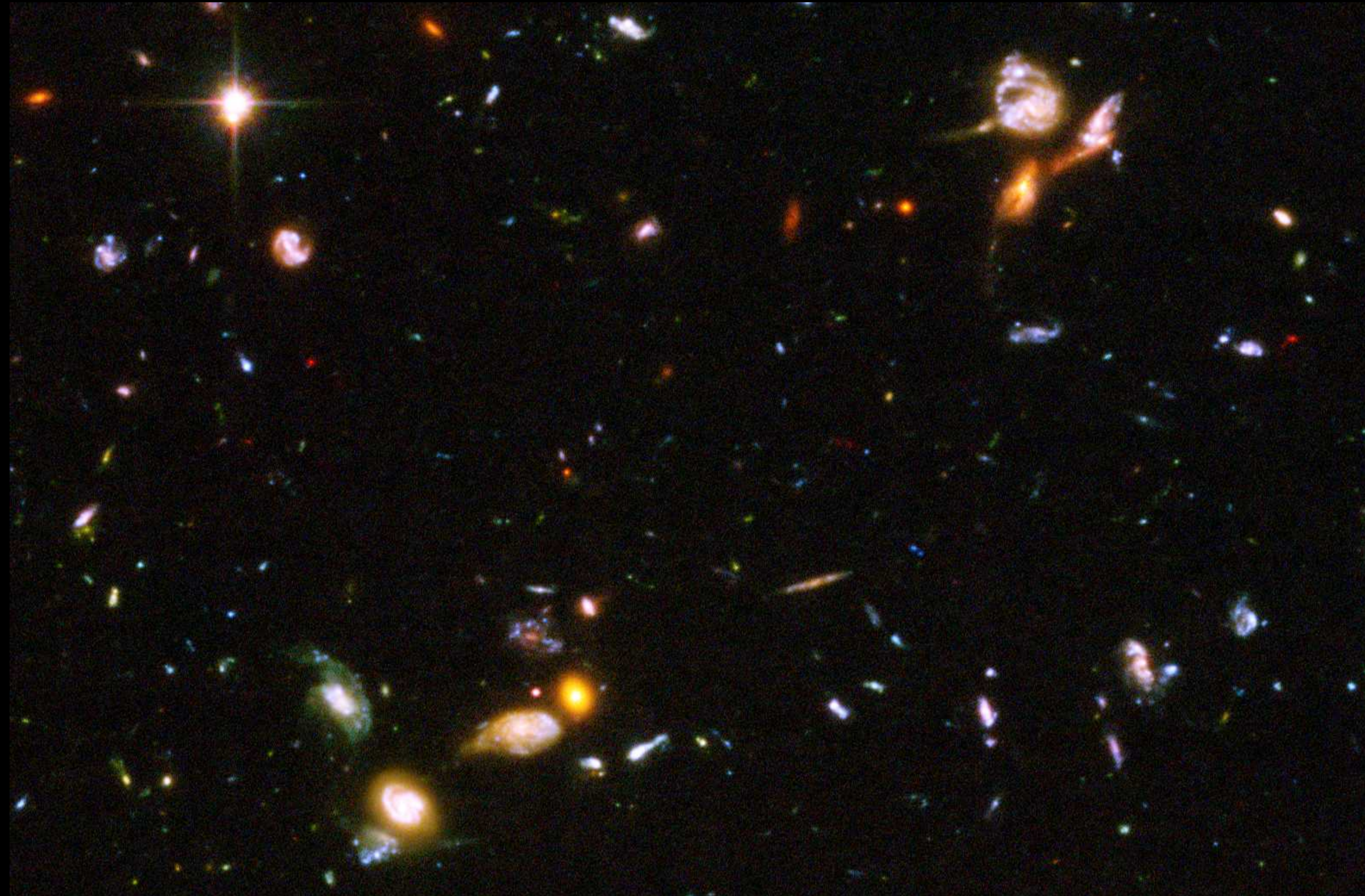
Credit: NASA, ESA, S. Beckwith (STScI) and the HUDF Team

Galaxy surveys: Hubble Ultra Deep Field

Credit: NASA, ESA, S. Beckwith (STScI) and the HUDF Team

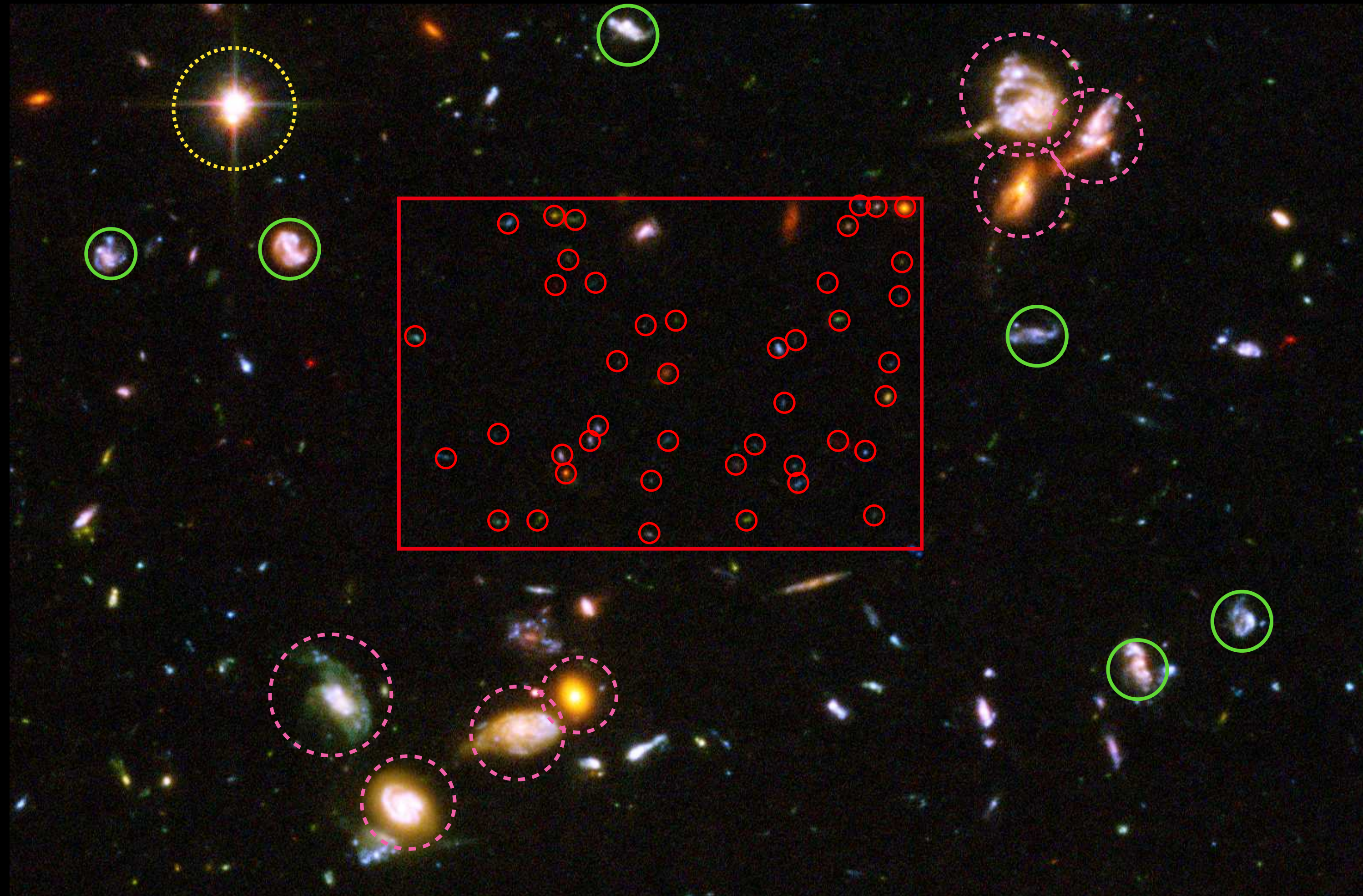
Galaxy surveys: Hubble Ultra Deep Field

Credit: NASA, ESA, S. Beckwith (STScI) and the HUDF Team

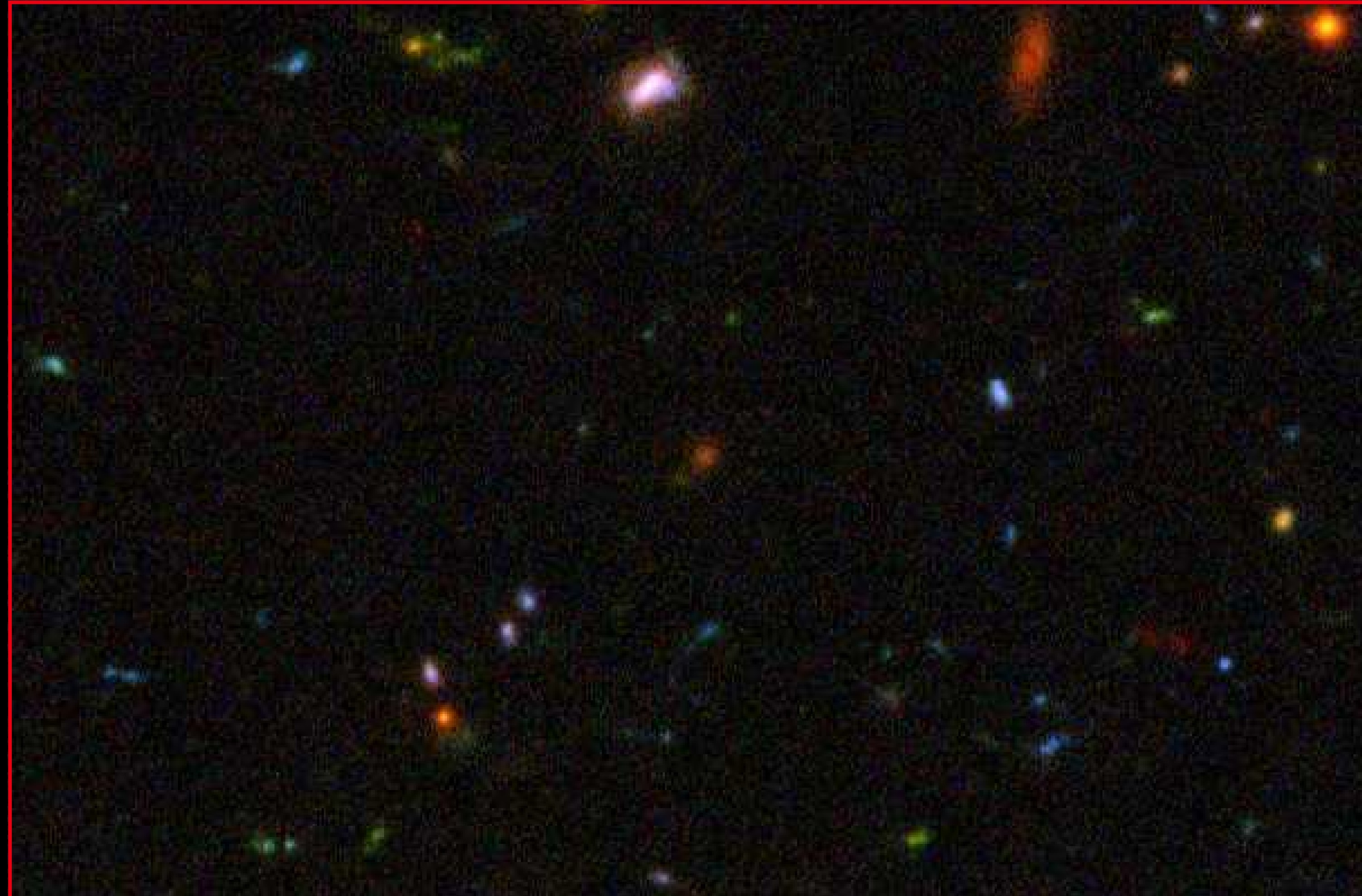

Galaxy surveys: Hubble Ultra Deep Field

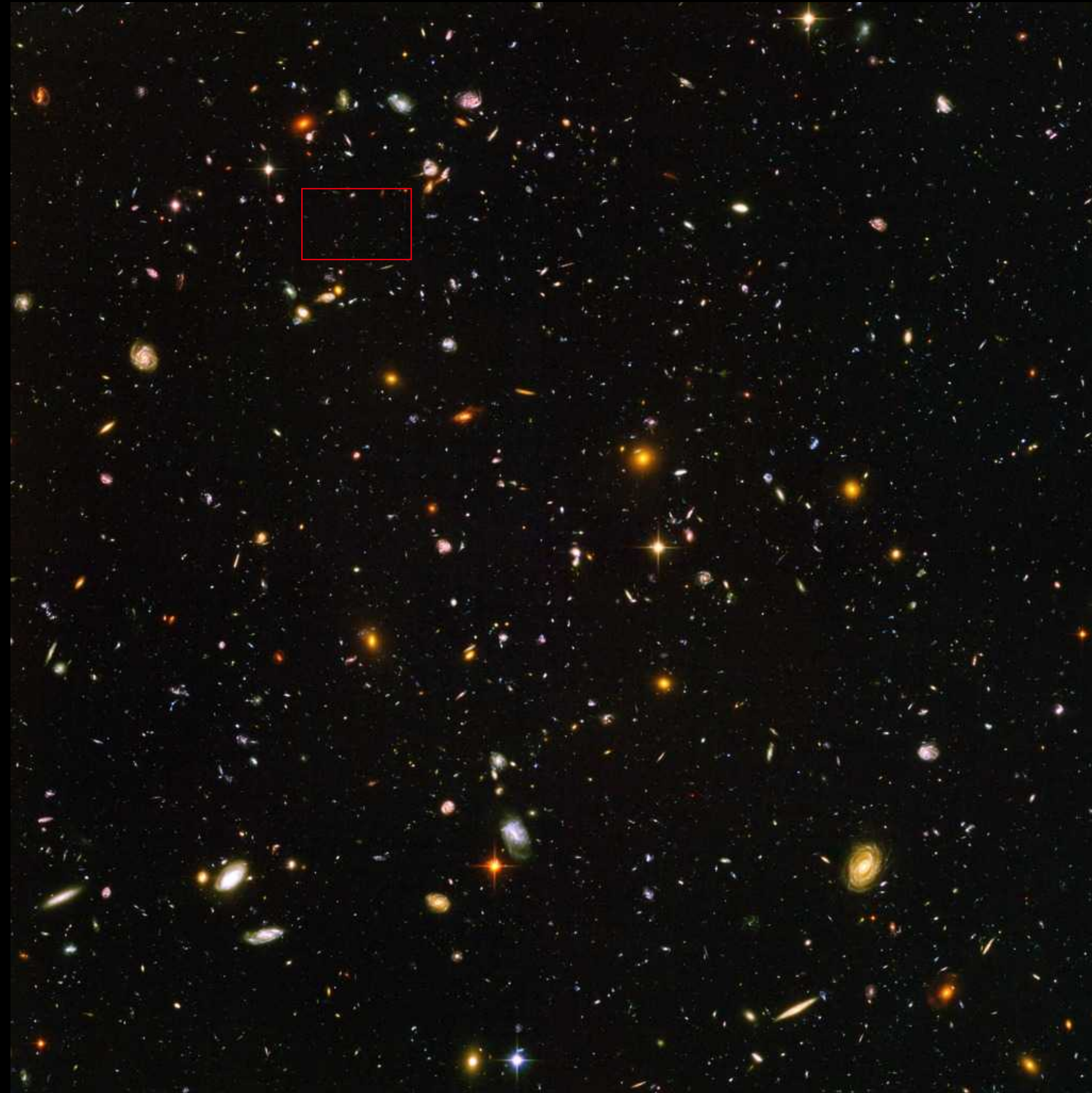
Credit: NASA, ESA, S. Beckwith (STScI) and the HUDF Team

Galaxy surveys: Hubble Ultra Deep Field

Credit: NASA, ESA, S. Beckwith (STScI) and the HUDF Team

Galaxy surveys: Hubble Ultra Deep Field

Credit: NASA, ESA, S. Beckwith (STScI) and the HUDF Team

Size of Hubble eXtreme Deep Field on the Sky

Credit: NASA, ESA, Z. Levay (STScI), T. Rector, I. Dell'Antonio/NOAO/AURA/NSF, G. Illingworth, D. Magee, and P. Oesch (University of California, Santa Cruz), R. Bouwens (Leiden University) and the HUDF09 Team

Galaxy surveys: the Dark Energy Survey

The Dark Energy Survey is an international collaboration of more than 500 people. We have photographed an eighth of the sky, discovering over 300 million galaxies.

Cerro Tololo Inter-American Observatory
(CTIO) in the Chilean Andes

